

Операція страхування базується на попередній виплаті премій за можливу компенсацію майбутніх збитків, незалежно від того, чи стануться ці збитки чи ні. У фінансовій діяльності страхування може застосовуватись до кредитного ризику, ризику банкрутства, ризику транспортування матеріальних цінностей, тоді як хеджування мінімізує виключно цінові ризики. Саме хеджування у контексті здійснення зовнішньоекономічної діяльності використовують експортери та імпортери для захисту майбутніх платежів від зміни валютних курсів, тобто валютного ризику.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна зробити висновок, що кожен суб'єкт господарювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності повинен здійснити ідентифікацію ризиків за визначеними вище групами, здійснити їх оцінку, а потім по запропонованій схемі проводити управління, переслідуючи мету мінімізації ризиків та максимізації прибутку.

Література

1. Кубинець Ю. Ризики фінансової діяльності [Електронний ресурс] / Ю. Кубинець. – Режим доступу: www.library.tane.edu.ua/.
2. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. / О.М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504 с.
3. Ніколайчук М.В. Оптимізація процесу оцінки ризиків сучасного підприємства / М.В. Ніколайчук // Вісник ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського. – 2010. – № 3 (47). – С. 109-115.
4. Ніколайчук М.В. Разработка механизма стратегического управления финансовыми рисками на предприятиях / М.В. Николайчук // Экономика и предпринимательство. – 2013. – № 2 (31). – С. 151-157.
5. Холт Р.Н. Основы финансового менеджмента: пер. с англ. / Р.Н. Холт. – М.: Изд-во «Дело», 2010. – 236 с.

Бабій Х. І., ст. гр. ФСГм-11

Письменна Т. В., к.е.н.

ОПТИМІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Однією з головних проблем в управлінні підприємством є дефіцит грошових активів, що обмежує можливості його поточної та інвестиційної діяльності. Причиною цього дефіциту є, зазвичай, низька ефективність залучення і використання грошових коштів, обмеженість фінансових інструментів, технологій та механізмів, що застосовуються при цьому. Отже, одним з напрямків подолання дефіциту грошових активів є оптимізація формування грошових активів на підприємстві, яка б забезпечувала досягнення тактичних і стратегічних цілей його діяльності.

Процес формування грошових активів на підприємстві є складовою частиною управління грошовими потоками підприємства та передбачає постійний моніторинг наявності, руху і потреби в грошових активах для фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Даний процес сприяє своєчасності розрахунків, зменшенню потреби у позичкових коштах, скороченню циклу обороту грошових коштів.

Розробка бюджету грошових коштів у розрізі операційної діяльності підприємства включає:

- прогнозування грошових надходжень від реалізації продукції (робіт, послуг) та інших надходжень грошових коштів від операційної діяльності (розрахунок вхідних грошових потоків);

- прогнозування вихідних грошових потоків, пов'язаних з виготовленням і реалізацією продукції (робіт, послуг), платежами до бюджету, іншими операційними витратами (розрахунок вихідних грошових потоків);

- визначення чистого грошового потоку від операційної діяльності (резерв ліквідності та фінансової стійкості) [1, с. 46].

Контроль за операційною діяльністю підприємства включає в себе процес управління дебіторською заборгованістю. Даний процес має бути спрямований на вирішення наступних основних завдань:

- мінімізація фінансових ризиків, пов'язаних з можливістю збитків від списання безнадійних боргів, і мінімізація фінансових ризиків, пов'язаних з дефіцитом грошових коштів;

- мінімізація втрат від інфляційного знецінення суми заборгованості;

- мінімізація недоотриманого доходу в зв'язку з неможливістю активного комерційного використання коштів, інвестованих у дебіторську заборгованість;

- зміни в управлінні за допомогою маркетингу в умовах неплатежів;

- раціональне використання різних механізмів повернення боргів [2].

Оптимізація складу грошових активів підприємства потребує врахування особливостей здійснення операційної діяльності, середньої тривалості операційного циклу на підприємстві, а також оцінки позитивних і негативних характеристик функціонування цих видів активів. До позитивних слід віднести такі: висока ступінь структурної трансформації; пристосованість до зміни кон'юнктури товарного та фінансового ринків; висока ліквідність; основні управлінські рішення, пов'язані з їх обігом, реалізуються протягом короткого періоду часу. До негативних – частина активів, що знаходиться в грошовій формі та в формі дебіторської заборгованості, значною мірою схильна до втрати вартості в процесі інфляції; значна частина активів схильна до ризику втрат у зв'язку з недобросовісністю партнерів щодо господарських операцій, а іноді й персоналу; тимчасово вільні (зайво сформовані) грошові активи практично не генерують прибуток (крім вільних грошових активів, які можуть бути використані в короткострокових фінансових вкладеннях).

Кожне підприємство повинно мати достатньо грошових активів, щоб здійснювати поточні платежі, закупівлі сировини та матеріалів, виплачувати заробітну плату, купувати довгострокові активи, своєчасно погашати зобов'язання тощо. Нестача фінансових активів призводить до втрати ліквідності, при цьому менеджер підприємства втрачає можливість приймати гнучкі та незалежні рішення, а діяльність підприємства починає залежати від зовнішніх суб'єктів, наприклад, кредиторів. Наслідком такої ситуації може стати банкрутство, примусова реструктуризація, поглинання. У зв'язку з цим оптимальне формування грошових активів підприємства в усіх їхніх формах і видах є важливим об'єктом фінансового управління.

Література

1. Кнейслер О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / О.В. Кнейслер. – Тернопіль: “Вектор”, 2008. – 240 с.
2. Лівощко Т.В. Шляхи покращення управління дебіторською заборгованістю підприємств [Електронний ресурс] / Т.В. Лівощко, К.В. Бебех. – Режим доступу: <http://www.zgia.zp.ua>.

Бізюк Д. Л., ст. гр. ФСГм-11
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних економічних умовах суб'єкти господарювання самостійно планують і здійснюють фінансово-економічну діяльність. При цьому найбільша увага приділяється забезпеченню і прогнозуванню можливостей економічного зростання, що є неможливим без визначення такої базової характеристики, як фінансова стійкість.

Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов успішної і стабільної роботи підприємства в ринкових умовах, створюючи низку переваг перед іншими підприємствами при отриманні кредитів, залученні інвестицій, у виборі постачальників тощо. Кризові явища становлять загрозу фінансової стійкості підприємств, але в умовах циклічного розвитку економіки їх виникнення закономірно. У зв'язку з цим необхідними є виявлення економічних криз у фінансовій стійкості підприємства і своєчасне вжиття заходів з управління кризовими явищами, комплекс яких утворює управління фінансовою стійкістю. Таким чином, в умовах кризи планування дозволяє уникнути помилок в оцінці можливих альтернатив ринкової динаміки, поведінки конкурентів і партнерів на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Мета управління фінансовою стійкістю підприємства полягає у розробці та постійній підтримці заходів, спрямованих на запобігання кризовим ознакам